

Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelman (METSO) valtakunnallisia luonnonhoidon kehittämishankkeita koskeva hankehaku

Maa- ja metsätalousministeriö julistaa avoimen haun hanke-esityksille, jotka tukevat Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelman (2008–2025) METSO:n toteutusta ja toimenpiteiden kehittämistä talousmetsien monimuotoisuuden turvaamiseksi.

1. Hankehaun painopisteet

Hanke-esityksiä toivotaan erityisesti seuraavista talousmetsien monimuotoisuutta edistävästä aihepiireistä:

- Yhteisiä hyötyjä luonnonhoidosta

Parhaimmillaan luonnonhoidon toimenpiteillä voidaan monimuotoisuuden turvaamisen lisäksi edistää esimerkiksi vesien tilaa tai ilmastonmuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista. Esitettävissä hankkeissa tulisi pyrkiä luonnonhoidon eri keinojen ja tavoitteiden yhteensovittamiseen. Hankkeisiin olisi hyvä sisältyä käytännön luonnonhoitomenetelmien kehittäminen ja mallikohteiden tuottaminen maastoon. Hanke-esityksiä toivotaan esimerkiksi seuraavista aihepiireistä:

- Metsäluhtien ja tulvametsien tilan parantaminen ja yhteishyödyt maa- ja metsätalouden vesiensuojelun ja tulvasuojelun kanssa
- Monitavoitteiset kosteikot monimuotoisuuden ja ekosysteemipalvelujen turvaamisessa
- Jalopuihin liittyvät luontoarvot, jalopuiden suosiminen ja ilmastonmuutokseen sopeutuminen luonnonhoidossa
- Luonnonhoito maankohoamisrannikon monimuotoisuuskohteilla

- Luonnonhoidon kehittäminen jatkuvassa kasvatuksessa

Jatkuvan kasvatuksen yleistymisen metsätaloudessa voi parhaimmillaan edistää myös luonnon monimuotoisuutta. Se ei kuitenkaan poista luonnonhoidon tarvetta vaan myös jatkuvan kasvatuksen metsissä tulee varmistaa monimuotoisuudelle tärkeiden metsän rakennetekijöiden, kuten monipuolisen lahoppuuston sekä vanhojen puiden ja lehtipuiden esiintyminen. Hankkeissa voidaan keskittyä luonnonhoidon menetelmien kehittämiseen tai monimuotoisuuden kannalta tärkeiden metsäisten luontotyyppien huomioon ottamiseen jatkuvassa kasvatuksessa. Näkökulmana voi olla myös jatkuvan kasvatuksen kohdentaminen monimuotoisuuden kannalta parhaiten. Hankkeissa voidaan myös kehittää jatkuvaan kasvatukseen soveltuvien kohteiden tunnistamista metsävaratiedosta. Hankkeilta toivotaan innovatiivista paikkatiedon hyödyntämistä.

- Mitä ympäristötukisopimuksen jälkeen?

Ympäristötuen päättyessä voi olla mahdollista suojella kohde pysyvästi, säästää se omalla kustannuksella tai jatkaa metsätaloutta normaaliin tapaan. Vaikka metsätalous jatkuisi, olisi

tärkeää, että monimuotoisuudelle tärkeät arvokkaat elinympäristöt ja rakennepiirteet, kuten vanhat elävät puut ja eri lahoasteiset kuolleet puut, säilyisivät myös määräraikaisten METSO-ympäristötukisopimusten jälkeen. Hankkeissa tulisi kehittää suositukset päätyneiden ympäristötukisopimuskohteiden luonnonhoitoon sekä metsäammattilaisille että yksityisille metsänomistajille.

- Aikaisemmissa METSO-hankkeissa tunnistettujen hyvien käytäntöjen levittäminen

Maa- ja metsätalousministeriö ja ympäristöministeriö ovat rahoittaneet valtakunnallisia luonnonhoidon kehittämishankkeita ja yhteistoimintaverkostoja METSO-ohjelman puitteissa jo useita vuosia. Hankkeissa on tuotettu tiedotus- ja koulutusmateriaalia ja tunnistettu monia toimivia käytäntöjä. Aiempien hankkeiden tulosten pohjalta toivotaan esityksiä hankkeista, jotka tehostavat uhanalaisten lajien turvaamista, toimintamallien jatkokehittämistä ja laajempaa käyttöönottoa. Toimivia käytäntöjä voidaan myös testata uusissa ympäristöissä tai yhteistyössä uusien toimijoiden kanssa.

2. Hankkeiden valinta

Hankkeiden valintaperusteet ovat seuraavat:

- Hakemuksen vastaavuus hankehaun painopisteisiin
- Työn toteutettavuus (mm. aikataulu, hinta)
- Yhteistyökumppanit ja verkostoituminen
- Tulosten soveltaminen käytäntöön, viestintä ja pysyvät tuotteet joko maanomistajille tai metsäammattilaisille (esim. oppaat, ohjeet, koulutusvideot, mallikohteet, esitteet)
- Tulosten valtakunnallinen sovellettavuus METSO-ohjelmassa

Hankerahoitusta myönnetään käytännön menetelmien ja toimintamallien kehittämiseen. Hankkeilta edellytetään viestintäsuunnitelmaa, jossa kuvaillaan viestinnän keinovalikoimaa, kanavia ja kohderymiä. Hankkeiden tulee laatia nettisivu/t.

Hakijoilta ei edellytetä omarahoitusosuutta, mutta sen sisällyttäminen hankkeeseen katsotaan eduksi. Valinnassa katsotaan eduksi myös yhteistyö muiden METSO-ohjelman hankkeiden kanssa sekä muut rahoituskanavat, esimerkiksi yritysten tai EU:n myöntämä rahoitus.

3. Hankkeiden rahoitus, koko ja kesto

Maa- ja metsätalousministeriön rahoittamiin valtakunnallisiin luonnonhoidon kehittämishankkeisiin on käytettävissä yhteensä noin 300 000 euroa vuosittain. Tästä hausta voidaan rahoittaa 2–4 hanketta. Vuonna 2019 käynnistyy 1–2 hanketta, joita maa- ja metsätalousministeriö varautuu rahoittamaan myös vuosina 2020–2021, mikäli valtion talousarviossa osoitetaan tarvittavat määrärahat. Myöhemmin voidaan neuvotella vielä 1–2 hankkeen käynnistämisestä vuoden 2020 alusta. Rahoituksesta on mahdollista kohdistaa osa luonnonhoitotoimenpiteiden käytännön toteutukseen.

4. Hakemisen aikataulu ja lomake

Maa- ja metsätalousministeriön lomakkeelle laaditut hakemukset pyydetään toimittamaan sähköisesti viimeistään 31.12.2018 klo 16.15 maa- ja metsätalousministeriön kirjaamoon, kirjaamo@mmm.fi. Hakemus liitteineen voidaan toimittaa myös osoitteeseen Maa- ja metsätalousministeriö, PL 30, 00023 VALTIONEUVOSTO. Kuoreen merkitään tunnus "Valtakunnalliset hankkeet 2018".

Hakulomake on saatavissa osoitteesta:

<https://mmm.fi/metso-ohjelman-hankelomakkeet>

Hankkeet voivat alkaa aikaisintaan helmikuun 2019 alusta. Maa- ja metsätalousministeriö pidättää oikeuden olla rahoittamatta yhtään hanketta. Hankkeita voidaan rahoittaa myös haettua pienemmällä summalla. Rahoittaja voi ehdottaa hankkeiden yhdistämistä ja esittää uusia yhteistyötahoja.

5. Lisätietoja

Vanhempi tutkija Kaisu Aapala, Suomen ympäristökeskus, puh. 0295 251 052, etunimi.sukunimi@ymparisto.fi

Neuvotteleva virkamies Ville Schildt, maa- ja metsätalousministeriö, puh. 040 7210 687, etunimi.sukunimi@mmm.fi